

Marknad
Jenny Fridström

2010-06-23

MINNESANTECKNINGAR

Gasmarknadsrådet 8 juni 2010

Plats

Svenska Kraftnät, Sturegatan 1, Sundbyberg

Närvarande

Vibeke Grum-Schwensen, DONG Naturgas A/S
Hans Åkesson, Energigas Sverige
Hans Maltesson, E.ON Gashandel Sverige AB
Daniel Hjortström, E.ON Gas Sverige AB
Stefan Glevén, EQT (endast punkt 6)
Gunnar Backsund, Göteborg Energi AB
Thomas Amtén, Göteborg Energi Gasnät AB
Hanna Sjöberg, Kemira Kemi AB
Sigvard Strelert, Kraftringen Energihandel AB
Jonas Andrén, Lunds Energi Nät AB
Magnus Stephansson (Ordf.), Svenska Kraftnät
Ulrika Formgren (Skr.), Svenska Kraftnät
Jenny Fridström, Svenska Kraftnät
Karolina Näsholm, Svenska Kraftnät
Mikael Kröckel, Svenska Kraftnät
Peter Lindström, Svenska Kraftnät
Anna Jäderström, Svenska Kraftnät
Thord Eriksson, Svenska Kraftnät
Lars Frisk, Swedegas AB
Patrick Farran-Lee, Swedegas AB
Kaj Rydberg, Varberg Energi AB

Frånvarande

Tilde Lindegård Buhrkal, DONG Naturgas A/S
Anders Falk, Energimarknadsinspektionen
Michael Pellijeff, Energimyndigheten
Roland Schädlich, Perstorp Oxo AB
Catharina Wingren, Öresundskraft AB
Andreas Kertes, Öresundskraft Energy Trading AB

1 Dagordningen fastställs

Magnus Stephansson hälsade deltagarna välkomna och med anledning av att rådet fått nya medlemmar så presenterade sig var och en. Dagordningen fastställdes.

2 Anteckningar från föregående möte

Inga kommentarer lämnades på anteckningarna från föregående möte.

3 Försörjningstrygghet

3.1 Slutrapportering av strategiarbete

Karolina Näsholm redovisade resultatet av det arbete som Svenska Kraftnät bedrivit under hösten 2009/våren 2010 med att ta fram strategier och utforma passande regelverk för tre olika störningsscenario (se presentation bilaga 1). Sedan förra gasmarknadsrådet har ett möte hållits med representanter från Energigas Sverige för att diskutera de föreslagna principerna. De synpunkter som framkom på detta möte har inkluderats i presentationen. Arbetet med scenario 1 och 2 är nu avslutat medan scenario 3 som handlar om brott på landleddningen kräver kompletterande arbete vad det gäller förändringar i framförallt rapporteringen. Svenska Kraftnät föreslår att detta arbete bedrivs gemensamt med Energigas Sverige.

Hans Maltesson påpekade att han anser att Svenska Kraftnät vid beordran till nätägare att minska överföringen bör utgå ifrån de balansansvarigas obalanser så att de balansansvariga som har vidtagit åtgärder för att hålla sin balans inte ska drabbas. Jenny Fridström svarade att det tyvärr inte är möjligt då Svenska Kraftnät under dygnet inte har kunskap om vilken/vilka balansansvariga som är i obalans. Det Svenska Kraftnät kan göra är att stärka incitamenten för de balansansvariga att vidta nödvändiga åtgärder genom att höja prisnivån på balansgas. Då denna synpunkt även kom upp på mötet med representanter från Energigas Sverige utreds frågan inom arbetet med Balansansvarsavtalet. Maltesson efterfrågade även syftet med att Svenska Kraftnät beordrar nätägaren att minska överföringen. Fridström svarade då att syftet är att utifrån givna förutsättningar rädda en så stor del av marknaden som möjligt.

3.2 Workshop 2010 och Övning 2011

Thord Eriksson redogjorde för Svenska Kraftnäts övergripande mål med arbetet för beredskap och säkerhet (se presentation bilaga 2). Eriksson informerade också om höstens planerade workshop med syfte att ta fram en gemensam risk- och sårbarhetsanalys. Svenska Kraftnät planerar därutöver ytterligare en tvådagarsövning som kommer att utformas som en skrivbordsövning i tre delar. De olika delarna utgår från naturgasförsörjningen och samhället, värdet av samverkan samt isstorm 2011. Workshopen planeras till den 27 oktober 2010 och gasövningen planeras till den 19-20 januari 2011.

3.3 Status försörjningsförordningen

Då Michael Pellijeff inte kunde delta på mötet föredrog Ulrika Formgren status för förhandlingsgång, tidplan och innehåll i försörjningsförordningen (se presentation bilaga 1). En positiv nyhet är att Sverige har lyckats förhandla fram ett undantag från kraven på N-1. De förutsättningar som ligger till grund för undantaget är att Sverige inte har någon transit, att gasanvändningen understiger 2 Mtoe (motsv. ca 23 TWh) och 5 % av primärenergien samt att Sverige har vidtagit nödvändiga åtgärder för skyddade kunder. Undantaget är tidsbegränsat. Sverige ska lämna en statusrapport

efter 8 år och därefter kommer kommissionen att besluta om ett eventuellt fortsatt undantag i perioder om 4 år.

En utredning har tillsats för att bland annat behandla införlivandet av försörjningsförordningen i den Svenska lagstiftningen. Utredningen förväntas vara klar i maj 2011.

4 Framtida försörjning

4.1 Status långsiktig försörjning

Lars Frisk började med att rekapitulera vad som hänt i försörjningsfrågan under det gångna året (se presentation bilaga 3). Frisk informerade också om vad som har skett sedan det förra gasmarknadsrådet. I april tillstyrkte EI koncessionen av Skanled och förstudien om ett nedskalat Skanled färdigställdes. I maj fattades ett danskt ministerbeslut om att godkänna den planerade dubbelledningen mellan Ellund och Egtved, men beslutet är villkorat med att nödvändiga investeringar sker i Tyskland. Det i sin tur kräver att den tyska regleringen förändras så att det skapas möjligheter för den tyska TSO:n att investera.

Energinet.dk har varit i kontakt med Swedegas och informerat om att investeringen i den 4 kompressorn ifrågasätts av Energinet.dks styrelse. Sören Juel Hansen ombad därför Frisk att vidareförmedla till rådet att det är viktigt för Energinet.dk att få tydliga signaler från de svenska aktörerna om att de tror på den egna marknaden och vill att de föreslagna investeringarna genomförs. Juel Hansen önskar att de svenska aktörerna, på morgondagens shippermöte, ger stöd åt nämnda investering och godkänner den differentierade tariff Energinet.dk föreslår som en följd av detta (se presentation bilaga 3).

Gunnar Backsund frågade vad den 4 kompressorn innebär för den svenska marknaden och Frisk svarade då att den möjliggör att dagens kapacitet kan upprätthållas och därutöver kanske tillåter en mindre ökning av marknaden. Hans Maltesson föreslog att en intern utredning bör göras om hur stor sannolikheten är för att den svenska marknaden blir avbruten innan de svenska aktörerna kan uttala sitt stöd. Frisk hänvisade till det underlag som visar på att den danska produktionen av gas redan 2012/2013 inte kommer att räcka till för att försörja den svenska marknaden.

Daniel Hjortström påpekade att den föreslagna tariffhöjningen medför en total höjning av tariffen på över 100 % och menade att det inte är rimligt att ge ett godkännande av en sådan höjning till morgondagens shippermöte. Maltesson tillade att de svenska kunderna tidigare har betalt för investeringar i det danska nätet utan att få tillgodoräkna sig detta. Frisk informerade om att Sverige på 80-talet gick in och bekostade den marginalinvestering i det danska nätet som behövdes för den svenska marknaden. Denna investering reglerades i ett avtal mellan Swedegas och DONG vilket gav Sverige rätt till en viss kapacitet. Detta avtal löpte dock ut efter 20 år och är idag inte gällande längre. Avtalet överfördes dessutom i samband med avregleringen till DONG Energy. Frisk menade att detta ändå kan ligga till grund för en förhandlingslösning, men den förhandlingen kan inte föras av Swedegas utan måste föras av de aktörer som köper Energinet.dks tjänster.

Rådet enades om att Maltesson på morgondagens shippermöte ska framföra att de svenska aktörerna tror på den svenska marknaden och dess livskraft vilket också syns i den senaste förbrukningsstatistiken. Vad det gäller tariffen kan den svenska marknaden inte i detta skede ge sitt bifall utan en diskussion måste föras med berörda parter. De aktörer som deltar på morgondagens möte ombads att göra en kort avrapportering på nästa gasmarknadsråd.

Frisk fortsatte med att redogöra för det pågående arbetet med Skanled. Beräkningar visar på att Skanled kostnadsmissigt kan konkurrera med den danska transportvägen. En tillförselledning från Norge medför dessutom en ökad försörjningstrygghet och större utvecklingsmöjligheter för den svenska marknaden. Om Skanledprojektet ska gå från förstudie till något mer så krävs dock tydliga signaler från marknaden och en aktiv medverkan. EQT är intresserade av att investera förutsatt att det finns en norsk part med motsvarande intresse. Detta behöver först diskuteras med den norske olje- och energiministern. Norge har utlovat ett svar innan sommaren och därefter kommer Swedegas, gemensamt med övriga intressenter, att överväga ytterligare arbete bland annat vad det gäller pre-engineering. Frisk återkommer angående beskedet från Norge på nästa gasmarknadsråd. Hanna Sjöberg frågade hur lång tid det tar från investeringsbeslut till idrifttagning varpå Frisk informerade om att det tar ca 3-4 år.

4.2 Gas från Tyskland 2010

Patrick Farran-Lee informerade om den framtida utvecklingen av den svenska gaskvaliteten med hänsyn till Danmarks kommande import av gas från Tyskland (se presentation bilaga 3). Under sommaren kommer provkörningar genomföras för att transportera gas från Tyskland upp till södra Jylland. Detta kommer inte att påverka den svenska gaskvaliteten nämnvärt då den gas som kommer att levereras till resten av Danmark och därmed även till Sverige är dansk gas från Nordsjön. Senare i oktober i år sker en uppgradering av kompressorstationen Quarnstedt i Tyskland vilket kommer möjliggöra import av gas till Danmark på 200 000Nm³/h. Den svenska gasen kommer därmed att bestå av en blandning av dansk gas från Nordsjön och en mindre varierande mängd tysk gas, men inte heller detta kommer att medföra någon större påverkan på den svenska gaskvaliteten. Först efter planerad kapacitetsutbyggnad 2013 riskerar den svenska gaskvaliteten att i högre utsträckning skilja sig från dagens kvalitet.

5 Europafrågor

5.1 ENTSOG:s arbete 2010

Lars Frisk redogjorde kortfattat för ENTSOG:s nya organisation och arbetsgång (se presentation bilaga 1). Tillsammans med Ulrika Formgren informerad Frisk även om de olika frågor som bedrivs i respektive arbetsgrupp. Ett viktigt mål med ENTSOG:s arbete är att ta fram gemensamma Network Codes som ska tillämpas från början av år 2012. De Network Codes som tas fram ska godkännas av kommissionen och kommer därefter att ha samma status som en förordning.

6 Ny ägare till Swedegas

Stefan Glevén från EQT höll en kort presentation om EQT och bolagets förvärv av Swedegas. Gleven informerade också om Swedegas nya styrelse och hur EQT som nya ägare ser på Swedegas roll i energisystemet (se presentation bilaga 4). På en fråga från Gunnar Backsund om EQT:s syn på nyinvesteringar så svarade Glevén att EQT är intresserade av att på kommersiella villkor investera i ny tillförsel av gas till Sverige i form av till exempel Skanled, LNG-terminaler eller gaslager.

7 Status i pågående projekt

Punkten utgick då Anders Falk ej kunde delta på mötet.

8 Information om löpande verksamhet

Punkten hanns inte med på mötet. Presentation bifogas till minnesanteckningarna (se bilaga 1).

9 Balansansvarsavtal

Ulrika Formgren informerade om status för arbetet med Balansansvarsavtalet. Två referensgruppsmöten har genomförts under våren. De frågor som diskuteras är innebörden av meddelande om försörjningstrygghet, vid vilken tidpunkt de särskilda regler som gäller vid en försörjningsstörning ska träda ikraft samt prisnivån på balansgas vid dessa tillfällen. Svenska Kraftnät kommer också att se över nivån på förbrukningsenergiavgiften. Ett avtalsförslag kommer att skickas på remiss i slutet av augusti och resultat kommer därefter att presenteras på gasmarknadsrådet den 28 september. Det nya balansansvarsavtalet planeras att träda i kraft 1 januari 2011.

10 Kapacitetsutnyttjande

Punkten hanns inte med på mötet. Presentation bifogas till minnesanteckningarna (se bilaga 5).

11 Överföringsvillkor och tariffer

Punkten hanns inte med på mötet. Presentation bifogas till minnesanteckningarna (se bilaga 5).

12 Övriga frågor

Inga övriga frågor.

13 Kommande möten

Följande möten är inplanerade för hösten 2010:

- Tisdagen den 28 sept kl 10.00 i Göteborg
- Tisdagen den 23 nov kl 10.00 i Malmö

Antecknat av

Jenny Fridström